

kat. cerkvi — in namesto besede: „klerikalni listi“ bo lepo po domače pisal: „Gospodar“, „Novice“, „Danica“, „Glas“ itd. Tako bo potem nankrat vsega razpora konec in „Gospodar“ se prvi pobrati — z „Narodom“.

Poročilo

štajerskega dež. odbora

o njegovem delovanju od 1. sept. 1872 do konca sept. 1873.

Ceste. Nova cesta do sloveno-bistriške postaje je bila preračunana za 1625 gld. 24 kr.; ko so jo pa delati začeli, se je — pravi poročilo — več storilo, kakor je bilo treba, in vse delo šlo je v nemarno spod rok. Tako so se stroški znatno povišali in podvzetnik prejel je od dež. odbora dozdaj že 8600 gld.

Za cesto k železnici v Rušah priklada dež. blagajnica 5181 gld. 73 kr., od katerih se je 4000 gld. marib. okr. zastopu, ki je delo prevzel bil, že plačalo; ostanek 1181 gld. 73 kr. se mu pa izplača, kadar odpravi okr. zastop nekatere napake, ki so se pri ogledu pokazale. Okrajnemu zastopu se je naložilo, da odkupljenje zemljišč, ki so za 7347 gld. 59 kr. cenjene, brž ko mogoče izvrši.

Zastran ceste do kolodvora v Središču je srenja pri dež. odboru prosila, da naj velja ta cesta kot „privozna cesta“, in torej dež. blagajnica dve tretjini stroškov prevzame. Ker je pa to ob enem srenjska cesta, in bi le treba bilo podaljšati okrajno cesto do kolodvora, kar pripada okr. zastopu, se prošnja Središčanom ni uslišala. Okr. zastop v Ormužu je pa sklenil, da se vsa cesta od Središča do Ormuža po potrjenem načrtu popravi, oni kosec do kolodvora pa med ceste II. reda vrstni; vsled tega je d. o. zagotovil k stroškom 2076 gld. 16 kr. iz dež. blagajnice priložiti 700 gld, ter je polovico tega zneska že izplačal.

Most čez Dravinjo in zravnjanje okr. ceste I. reda do kolodvora v Poličanah stane z odkupljenjem zemljišča vred 8644 gld. 19 kr. Deželo stane 4283 gld. 22 kr., kar se je izplačalo, in le 100 gld. se je pridržalo do časa, da se nekatere pomanjkljivosti, ki so se pri ogledu pokazale, odpravijo.

O breški cesti glej poročilo o III. seji dež. zbora.

Za podporo pri okr. cestah I. reda prosilo je 40 okr. zastopov, in deželni odbor je do konca sept. 1873 v ta namen dovolil 59.124 gld., izplačal pa že 4950 gld. Nekaterim okrajem, kakor: ormuškemu, konjiškemu, mariborskemu, rogačkemu, šentlenarškemu in šmarskemu se podpora za leto 1873 zato ni dovolila, ker še niso predložili računa, kako da se je podpora za l. 1872 porabila. — Doplačila pri okr. cestah I. reda (Eibiswald in Ptuj) za l. 1872 znašajo 900 gld.

Od 15.000 gld., ki so dovoljeni za okr. ceste II. reda v letu 1873, se je privolilo, stranoma tudi plačalo: Judenburskemu okraja 1600 gld., za popravljene most pri „misbeku“ v slovengraškem okraju 831 gld. 34 kr., kozjanskemu 1200 gld., arnuškemu 88 gld. 30 kr. — Od dovoljene podpore za tri prejšnja leta se je od konca avgusta 1872 četirim nemškimi okrajem dalo 7761 gld. 76 kr. — Meseca sept. t. l. se je pregledala nova okr. cesta iz Planine v Sevnico, ter se je okr. zastopu sevnškemu izplačala četrta in poslednja svota 2500 gld., zè vsem je stala cesta dež. blagajnico 10.000 gld.

Prošnje ptujskega okr. zastopa, da se cesta iz Ptuja v Krapino v vrsto cest I. reda dene, ne more d. o. priporočati dež. zboru, ker se bo to vprašanje tačas rešilo, kedar se predloži umno izdelani načrt vseh cest po deželi.

Zravnjanja voda. Za zravnjanje Anize se je plačala svota dež. priklade za l. 1873, namreč 10.081 gld., in tudi že posodilo 5000 gld. od prve svote za leto 1874.

Prav zanimivo je pa poročilo gledé predora Drave pri spodnjem Dupleku. Drava vdira in spodjeda čedalje bolj zemljišča ob desnem bregu šent Martinske fare. Lani meseca okt. in decemb. je povodinj posebno veliko zemlje odnesla. Na sredini je postal že otok nakopičenega peska, ter se je Drava na 2 strugi razdelila, kar še bolj ovira napravo predora. Od l. 1871 že znašajo stroški za napravljanje predora, kterege še pa ni, 16.402 gld. 69 kr. — Kaj pa dela marib. okrajni zastop, da ta stvar naprej ne gre? „Denarjev nimamo za to“ — je nja odgovor. Že k dosedanjim stroškom bi bil moral okr. zastop plačati 4100 gld, 74 kr., ker jih pa ni zmoget, je d. o. še to svoto posodil proti temu, da se v 7mesečnih obrokih iz okr. priklade deželni blagajnici vrne, da le delo ne zaostane. — Kar je voda l. 1872 meseca dec. zopet škode napravila, se je letos m. febr. popraviti sklenilo za 3000 gld., in zopet je d. o. prevzel 1200 gld. teh stroškov proti temu, da tudi okr. zastop in dotični prebivalci svojo dolžnost storé, to je: vsak 300 gld. priloži. In da bi se gotovo že v spomladi t. l. delo v roke vzelo, je d. o. obema strankama še teh 600 gld. posodil. — Alj se je kaj storilo ali ne, poročilo ne poveda, ampak le še dostavlja, da se je dež. odbor obvezal, polovico stroška od 5986 gld. in 55 kr. za zravnjanje pobjezja na desni strani pri Purkhartovem posestvu in pri otoku sv. Miklavža prevzeti, ter je v ta namen že 1000 gld. plačal, potem ko je zavod za vodne stavbe drugo polovico stroška prevzel in tudi 2000 gld. že odkazal.

Za zravnjanje Save pri Brežicah in proti Vidmu je izplačal d. o. svoj delež 3358 gld.

Zastran zravnjanja Savine se vleče stvar že celih 8 let, komisijoniralo, govorilo in pisalo se je že brez konca in kraja. Slednjič se je celjski okr. zastop do ministerstva notranjih zadev obrnil in

stvar stoji zdaj tako-le: Po dovoljenji ministerstva se ima Savina v 10 letih vravnati in stroški so preračunani na 100.000 gld. Od teh stroškov prevzame država, oziroma fond za vodne stavbe 40.000 gld., na leto 4000 gld., ako prevzame deželni fond 2 petinki, eno petinko pa okraji in srenje ob pobrezjih. Dež. odbor se s tem sklada in pripravlja posebno postavo za to. — Ko bi Slovenci imeli svoj dež. odbor, bi že zdavno pri Savini isto bili storili, kar so Nemci pri vravnanju Anize.

Štajerski dež. zbor.

III. Seja 28. nov. 1873. — Volilo se je več odborov, zmed katerih je za nas posebno važen odbor za srenjske zadeve, v kterega so bili voljeni: Seidl, baron Konrad, Wanisch, Čok, dr. Michel, dr. Srnec, dr. Portugal, Janežič in Brandstetter.

Spodnji Štajerci se torej ne moremo pritoževati, da nismo bili v tem odboru dovolj zastopani. Čudimo se le, da niso ne enega konservativnega moža zadeli.

Na predlog dra. Dominkuša sklene zbor, da se sme vsak poslanec sej tega odbora udeležiti. Tako bo lažje pozvedeti, kateri so se kaj za dobre spremembe srenjske postave potezali. — Poročilo dež. odbora: ktere okr. ceste da naj veljajo za naprej kot deželne ceste in ktere dež. oblastnije da jih naj v skrb vzamejo — se izroči posebnemu odboru, ki se je takoj volil. Dež. odbor se je po sklepu dež. zbora dne 22. nov. 1872 marljivo pečal z okrajnimi cestami I. reda ter prišel do tega: da so nekatere v srednjem stanu, z večine pa slabe, in nekatere celo za nič, da se brez nevarnosti ni mogoče po njih voziti. Dolge besede kratek zapopadek je: da okr. zastopi (46 jih je) niti dovolj denarja, niti izurjenih ljudi nimajo, da bi zamogli ceste prav narejati in v dobrem stanu ohraniti. Tudi s cestnimi komisariji si odbor ni mogel pomagati, ker jih nihčer ne posluša. Dež. odbor je na prošnje raznih okrajnih zastopov l. 1872 dal 110.774 gld., l. 1873 pa 109.411 gld. pomoči, vrh tega še 7 okrajem 18.800 gld. stavbine priklade, in — vse je bilo škoro zastonj! Pri tem se vendar moramo vprašati: Čemu so neki okr. zastopi, če pglavitne reči, s katero imajo opraviti, in ktera toliko denarjev požre, oskrbovati ne morejo! — Dež. odbor zdaj predlaga, da nekatere okr. ceste I. reda, ki so po svoji legi in po živahnem prometu na njih posebno važne, veljajo za naprej kot deželne ceste, kar bo dež. odbor še le preiskal in določil. Dežela prevzame ves strošek in vso skrb za te ceste, vpelje se cestnina, srenjam in okrajem se bo pa proti povrnilu naročalo, kaj in kako da imajo pri popravah teh cest sodelovati. — Tako se kaže tudi pri tej stvari, da je hvalisana avtonomija v mislih sicer

lepa reč, dasi prav draga, v dejanji pa male ali nobene vrednosti.

Sklenjeni računi zemljišne odveze za l. 1872 in proračun za l. 1874 se izroči finančnemu odseku v pretres.

Predlog d. o., da se srenji Weiz plačanje l. 1871 posojenih 4800 gld. prizanese in kot dež. priklad za cestne stroške prepíše, se izroči cestninskemu odboru.

Ravno tako predlog d. o., da se Breškemu okraju prizanese povrnitev 4681 gld. 36 kr., ki jih je prejel od dež. odbora za okr. cesto do železniške postaje. Poprava te ceste je stala 10.831 gld., dež. odbor je na prošnjo okr. zastopa v gotovini posodil 5481 gld. 36 kr. in bi bil tudi še ostanek posodil in tako ves strošek za cesto plačal, ko bi bil mogel okr. zastop vsaj v obrokih vrniti posojilo. Pa komaj 800 gld. se je iz tretjine okr. priklade pri davkariji dalo poloviti; okr. zastop je prosil, da se okraju za doplačanje dolgá prizanese, ker je okraj večno v denarni stiski ter ne zmaga niti svojih navadnih stroškov, iz druge strani pa spada ta cesta k „železniškim privoznim cestam“, za ktere po postavi od 16. okt. 1869 dve tretjini stroškov dežela nositi mora (tedaj bi za to cesto bila morala dež. blagajnica trpeti 7221 gld. 14 kr.). Gledé na vse to predlaga torej dež. odbor, da se ostanek posojenega zneska okraju zbriše.

Predlog d. o., da se deželnim uradnikom plače zvišajo (blizo za 20.000 gld.) se izroči fin. odseku; predlog povišati plačo ravnateljem in profesorjem dež. srednjih šol se izroči naučnemu odseku. Dozdaj so imeli po 800 gld. s petletno priklado 200 gld. do 25. leta službe; ravnatelji tudi prosto stanovanje. Ker je pa drž. zbor letos m. aprila profesorjem na drž. srednjih šolah plačo na 1000 gld. povišal in dvojno priklado — službeno in petletno — jim odločil, predlaga d. o., da se tudi deželnim profesorjem v isti meri plače zboljšajo. — Šolski sluge imajo — razen drugih prihodkov — 320 gld., tedaj toliko kakor navadni župniki!

Predlog d. o., da se srenji sv. Lovrenca v muriškem dolu podari 1600 gld. za popravo srenjskih, letos po plohi poškodovanih cest, se izroči cestninskemu odboru.

O vseh teh rečeh se sklepa pozneje, tukaj smo jih pa popisali, ker bi sicer poročilo prav tako pusto bilo kakor je bila ta seja.

IV. Seja 4. dec. Dež. glavar poroča in poslanci poslušajo stojé poročilo, kako da je deputacija dež. zbora na Dunaji sprejeta bila. Po nagovoru dež. glavarja so odgovorili cesar: „Vošila k 25letnici mojega vladarstva in zagotovila zveste udanosti, ktera mi v imenu Moje štajerske knježevine izrekate, mojemu sreću dobro denejo. Bodite preverjeni, da mi je blagor lepe dežele, v čije gorah tako rad bivam, in ktera je vselej moji cesarski rodovini in državi zvesta bila, posebno pri sreću, in sporo-